

b) Célkitűzés. Mi van szobánkban, amit csak télen használunk? Beszéljünk ma a fűtésről.

II. T á r g y a l á s. a) A lakás fűtése. Lakásunkat télen fűtéssel tartjuk melegen. A túl meleg szoba árt az egészségnek. (Megizzadásunk, kimenne megfázunk.) Rosszul érezzük magunkat. A hideg lakásban könnyen meghülünk.

b) A fűtés módjai. Vaskályha, köpönyeges vaskályha, cserépkályha, téglakályha, gázkályha, kandalló, központi fűtés, stb.

c) A kályha, mint a szoba szellőztetője. (A kályha a tűz égéséhez szükséges levegőt a szobából szívja be, melynek helyébe az ablakok s ajtók résein friss levegő tödül helyébe. A cserépkályhák a szoba levegőjét lassan, de egyenletesen melegítik föl, s a tűz kialvása után még sokáig meleget árasztanak.)

A közönséges vaskályha gyorsan felmelegszik, de gyorsan kihül.

Szép a kandalló, de költséges és rosszul fűt, mert tulsok levegőt szív ki a szobából.

Igen célszerű a központi fűtés, ezt középületekben használják.

Fűtésre gázt és villanyt is használnak.

Tüzelésre még sokhelyen szalmát, tőzeget, kukoricaszárat, városban fát, szenet (brikettet) és kokszot használnak. A szalma, tőzeg és kukoricaszár eltüzelése káros, mivel azokat a gazdaságban kellene felhasználni.

III. Ö s s z e f o g l a l á s. A kályha verőfénye emlékeztet a nyárra. Télen nincs virág és nincs napsugár, a kályha verőfénye az egyedüli, de ez is hány embernek nincs meg otthonában!

1938. JANUÁR 1. HETE.

Beszéd- és értelemgyakorlat.

IV. OSZTÁLY.

A tanítás anyaga: Magyar hősök a török harcokban.
Nevelési cél: Vitézek, mi lehet szebb dolog a végeknél...
Kapcsolás: Földrajz = a végvári vonal. Temesvár, Eger-Drégely.

Szemléltetés: Képszemléltetés. Olvasmánytárgyalás.

V á z l a t.

I. Előkészítés. a) Számonkérés. Mohács után az ország szétszakadása.

b) Célkitűzés.

II. T á r g y a l á s. a) A XVI. századi végvári élet. A végső veszedelemben a pártoskodók is észretértek. A megcsonti-

tott határokön, az új Végeken köröskörül várakat építettek, kastélyokat, kolostorokat megerősítettek. A magyar katona jelszava: ez a mi földünk, a mi hazánk, a mi szent örökségünk, ezt nem engedjük, ezt megvédjük az életünkkel, a vérünkkel!

A várak berendezése. Legfelül az erősített vár, körülötte palánk (vesszőfonat közé döngölt agyag), majd ezen kívül vízesárok. A várban gyalogosok, a palánkban magyar lovasok.

- b) Kőszeg hősei. (Hétszáz ellen — kétszázezer.) Jurisics Miklós.
- c) Temesvár hőse: Losonczy István. („Utolsó levelének sorai: „Mi vígan várjuk az órát, melyben meg kell fizetnünk hazánknak az utolsó adósságunkat...”“) A magyar hősök halálukkal is megpecsételték a magyar vitézséget és becsületet.
- d) Drégely hőse: Szondi György. („Kegyelmet magának sohasem fog kérni, sem elfogadni Szondi!”) Jézus nevével ajkán kileheli hős lelkét. Ali basa nagy pompával temeteti el a tisztelete jeléül zászlós kopját tűzetett sírjára.
- e) Egervár diadala: Doló István. A vitézek felesküdték a nemzetiszínű zászlóra, hogy utolsó lehelletükig védik a várat, vezéreinek engedelmeskednek, aki a feladást csak szóval is említené, az a halál fia! Az egri nők önfeláldozó hősiessége. Bornemissza Gergely diák, Mekesey, Pethő Gáspár, Zoltay István stb.
- f) Zrinyi és a szigetvári hősök. Szeptember 7-én 300 vitézével Jézus nevével ajkán ott hal meg a Szűz-Máriás lobogó alatt. (1566.)
- g) Elmélyítés. A végvári vitézek és a ma megszállott területen élő magyar hőslélekű testvéreink.

III. Összefoglalás. Milyen volt a végvári élet? Hol épültek a végvárok? Mivel töltötték idejüket a végvári vitézek? Miért harcoltak olyan vitézül, önfeláldozón, hősi elszántsággal? Kik voltak nevesebb vezéreik? Szomorú soruk volt: mégis ez volt jelszavuk:“

Vitézek, mi lehet

E széles föld felett

Szebb dolog a Végeknél?...